

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman toteutusta ja seuranta edistävä työryhmä 2017–2021 (YM039:00/2016)

**KOKOUSPÖYTÄKIRJA
1.3.2018**

TYÖRYHMÄN KOKOUS 1/2018 (kokous #5)

Aika: Tiistai 6.2.2018, klo 9.00–11.25
Paikka: Sonck-sali, Etelä-Esplanadi 16, Helsinki
Läsnä: Ari Niiranen, ympäristöministeriö PJ
 Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö
 Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö
 Eriika Melkas, ympäristöministeriö
 Jussi Palmén, ympäristöministeriö
 Marjaana Kokkonen, ulkoasiainministeriö
 Satu Kaskinen, oikeusministeriö
 Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
 Laura Sarlin, liikenne- ja viestintäministeriö
 Tiina Vuoristo, Metsäteollisuus ry
 Anna-Rosa Asikainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
 Jukka Tulivuori, Opetushallitus
 Pekka Vuorinen, Rakennustuoteteollisuus RTT ry
 Kaisa Pajanen, Helsingin kaupunki
 Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia
 Leif Schulman, Luonnontieteellinen keskusmuseo
 Tiina Tonteri, LUKE
 Anne Grönlund Pohjois-Savon ELY-keskus, Kuopio (videoyhteys)
 Marko Svensberg, Suomen riistakeskus
 Pentti Pieski, Metsähallitus
 Tuula Kurikka, Metsähallitus (videoyhteys)
 Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
 Eero Haapalehto, Allianssi ry. (etäyhteys)
 Marja Pylvänäinen, SYKE, biodiversiteettikeskus, sihteeri
 vierailija Marko Hyvärinen, LUOMUS
 vierailija Tuula Säämänen, Liikennevirasto
 vierailija Annika Lindblom, ympäristöministeriö

1. Kokouksen avaus

Työryhmän puheenjohtaja Ari Niiranen (YM) avasi kokouksen kello 9.00 ja toivotti osallistujat terve-
tulleiksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous #4, 28.11.2018) hyväksyttiin Johanna Niemivuo-Lahden (MMM) jo aiemmin toimittamin muutoksin.

3. Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi siten, että joustetaan esitysjärjestyksessä, johtuen liikenteen aiheuttamista mahdollisista viivästyksistä.

4. Ajankohtaiset asiat

Niiranen, YM:

- Luontolahjani satavuotiaalle -kampanjan tulos ylitti reilusti odotukset. Kampanjaan osallistui yksityishenkilöitä, yrityksiä, säätiöitä ja yhdistyksiä. Tavoite yksityismaiden osalta oli 1 800 ha ja tulos

3 064 ha. Kaikkiin maakuntiin saatiin uusia suojelualueita, yhteensä 170 kpl. Painotus on Pohjois- ja Itä-Suomessa. 40 kuntaa osallistui yhteensä noin 1 980 hehtaarella, painotuksena puolestaan Etelä-Suomi. Säätiölahjoituksina, kuuden säätiön kautta tuli yhteensä 350 000 €.

- VN ei istunnossaan 1.2.2018 hyväksynyt Kemihaaran alueelle rakennettavaa tekoallasta koskevaa Lapin liiton Natura 2000-poikkeushakemusta (Vuotos), perusteena, että Rovaniemen kaupungin tulvasuojelulle on muitakin vaihtoehtoja. Sallatunturin matkailualueen osalta käsittelyä siirrettiin, koska Lapin liitto täydentää vielä hakemusta. Poikkeushakemukset liittyvät maakuntakaavan laatimiseen.
- YM:n strategiatyö on meneillään, yhtenä vaikuttavuustavoitteena on hyvä ympäristön tila ja luonnon monimuotoisuus.

Weissenberg, YM:

- 30.1.2018 pidettiin onnistunut Suomen IUCN:n 50-vuotis-juhlaseminaari Säätytalolla. Tilaisuudessa oli noin 170 osallistujaa ja viestinnällisesti onnistuttiin ja medianäkyvyyttä tuli.
- Luonnon monimuotoisuus -seminaari pidetään eduskunnassa 11.9.2018. Järjestelyvastuussa on YM. Tilaisuuteen kutsutaan sekä työryhmän varsinaiset jäsenet että varajäsenet.
- SBSTTA-22 on heinäkuussa. Kv-bd-työryhmä valmistelee kokouksen asioita.
- IPBES-6 Plenary, 17.–24.3.2018, Medellin, Kolumbia
- CBD COP 14, Sharm El-Sheikh, Egypti, 10.–22.11.2018

Pieski, Saamelaiskäräjät ja Metsähallitus

- Artikla 8 (j) alatyöryhmä on asetettu. Pieskiä ja saamelaisia onniteltiin 101. Saamelaisten kansallispäivän johdosta tänään 6. helmikuuta.

Veistola, SLL

- SLL viettää metsävuotta, esillä mm. kuntametsien hoito, josta tiedotetaan tänään.
- Ajankohtaista tietoa, mm. Helsingin yleiskaavasta on SLL verkkosivuilla <https://www.sll.fi/>.
- Aluehallinnon uudistuksessa SLL:llä huoli yleisen edun puolesta.

Asikainen, MTK

- MTK:n ympäristölupaukset on julkaistu. Lähtökohtana ovat kestävän kehityksen tavoitteet, joiden saavuttamisessa maa- ja metsätaloudella on olennaisen tärkeä rooli. Ympäristölupaukset toteuttavat osaltaan MTK:n tämän vuoden yhtä päätavoitetta, joka liittyy ympäristöviestintään. https://www.mtk.fi/ajankohtaista/uutiset/uutiset_2017/fi_FI/MTKn_ymparistolupaukset_julkaistu/

Pajanen, Helsingin kaupunki

- ”Toimenpideohjelma ympäristötietoisuuden ja -vastuun edistämiseksi Uudellamaalla” päivitys on meneillään, tässä yhteydessä Kaisa aikoo esitellä Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi strategiaa ja toimintaohjelmaa Uudenmaan ympäristötietoisuuden yhteistyöryhmässä (Välke-ryhmä).

Vuoristo, Metsäteollisuus ry

- Luke ja SYKE toteuttavat tutkimushanketta aiheesta, miltä näyttää 50 vuoden päästä jos metsiä käsitellään kuten nyt. Siinä tutkitaan metsätalouskäytäntöjen vaikutuksia metsien monimuotoisuuteen. Vuoden 2018 lopussa raportoitava tutkimus tuottaa uutta tietoa talousmetsien luonnonhoidon kehittämiseen.

Svensberg, Riistakeskus

- Metsäpuoleen liittyen yhteinen hanke meneillään Metsäkeskuksen kanssa. Metsään.fi-portaaliin <https://www.metsaan.fi/> kootaan riistan kannalta ’hot spotteja’ (perustuu laserkeilaukseen). Tässä palvelussa metsänomistaja/maanomistaja saa tietoja, ja voi itse päättää ottaako ne huomioon metsänhoitossa.

Keskustelu

- Ilkka Heikkinen, YM

Maakuntaudistukseen liittyvä maakuntakierros on käyty maakuntien, ELY-keskusten ja Metsähallituksen kanssa. Työpajoissa keskustelu on ollut vilkasta ja innostunutta. Ilkka totesi, että on jäänyt varjoon, kuinka suuressa merkityksessä kunnat voivat olla. Kunnat on pidettävä mukana ja luonnonsuojelutehtävät paremmin koossa. Myös maakuntatason valmistelussa on oltava kunnat mukana. Vuonna

2020 ovat maakunnat voimassa. Yhteistyö Kuntaliiton kanssa on tärkeää. Nostettava ympäristöasiat esille ('sotekasan alta').

- Palmén, YM

- BD-viestintäryhmä oli tammikuussa Tamminiemessä ideoimassa tiekarttaa, joka sisältää ympäristökasvatuksen, terveysvaikutukset, kestävän kehityksen ja ilmastomuutoksen suhteen luonnon monimuotoisuuteen. Työryhmä ideoi konkreettisia toimia, miten luonnon monimuotoisuus saadaan samalle tasolle ja yhtä kiinnostavaksi ilmastomuutoksen kanssa. Jussi Palmén esittelee näitä keinoja seuraavassa kokouksessa!

4. Liikennesektorin ajankohtaisia asioita – ympäristöpäällikkö Tuula Säämänen, Liikennevirasto

Liikenneviraston luonnon monimuotoisuuteen liittyvät tavoitteet on linjattu Liikenneviraston ympäristötoimintalinjassa ja -ohjelmassa. (kts. esitys)

- väylänpidossa säilytetään ja ylläpidetään luonnon monimuotoisuutta
- toteutetaan luonnon monimuotoisuutta edistäviä toimenpiteitä erillisprojekteina
- tehdään jättiputken hävittämistoimia maantie- ja rataverkolla
- selvitetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden olemassa olevien korvaavien elinympäristöjen (teiden pientareet, rautatiealueet) määrä ja merkitys luonnon monimuotoisuudelle vuoteen 2020 mennessä

Ympäristötoimintalinja ohjaa kaikkea ympäristöön liittyvää työtä mitä Liikennevirasto tekee. Ympäristötoimintalinja keskittyy ilmastomuutokseen, maaperään, Itämereen yms. Mukana on myös maisemat ja kulttuuriympäristö, maankäyttö, pintavedet, luonnon monimuotoisuus. Ympäristötoimintalinja määrittelee tavoitteet ja keinot, joiden päälle rakennetaan parin vuoden välein päivitettäviä ympäristöohjelmia.

Toimenpiteitä 2017–2020, mm.:

- vieraslajien torjuntatoimet (n. 60 kohdetta v. 2016)
- torjunta-aineiden käytöstä luopumiset ja vaikutukset suojeluarvoihin (radanpidon seurantapilotti)

Ohjeita:

- Kohdekohtainen viherhoito tieympäristössä (valmis)
- RATO 20 (Ympäristö), päivitys
- Radanpidon ympäristöohje, päivitys
- Ohje YVA-menettelystä väylätöissä (vesiväylät)
- Ohje YVA/SOVA –menettelystä
- Seuranta väylähankkeissa (rata ja tie)

Tutkimus ja kehittäminen:

- Weed Control, radanpidon kasvillisuuden hallinnan määrelehden päivityksen valmistelu
- Selvitys alusliikenteen vaikutuksista pohjaeliöstöön
- Selvitys arvokkaista korvaavista elinympäristöistä väyläverkolla

Maanteiden suunnittelu, rakentaminen ja hoito, mm. vieraslajeista. Kemiallista torjuntaa on vähennetty huomattavasti ja käytetään mekaanista.

Julkaistu viherrakentamisohje (Liikenneviraston ohjeita 18/2014), joka sisältää ohjeita mm. uhanalaisien lajien huomioon ottamisesta, arvokkaiden lajien siirrosta ja hoidosta, korvaavien elinympäristöjen tuottamisesta sekä vieraslajien torjunnasta.

Julkaistu Kohdekohtainen viherhoito tieympäristössä (Liikenneviraston ohjeita 26/2017).

Lisäksi tehty urakkakohtaisia ohjeita.

Ratojen suunnittelu, rakentaminen ja hoito. Radanpidon ympäristöohje.

Julkaistu Radanpidon ympäristöohje (Liikenneviraston ohjeita 22/2013), joka sisältää ohjeita mm. ympäristövaikutusten selvittämisestä, rataympäristöselvityksestä ja YVA:sta.

Lisäksi huomioidaan luonto lainsäädännön vaatimusten mukaisesti, sekä eri suunnittelun vaiheissa ja kunnossapidossa.

”Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat korvaavat elinympäristöt – Selvitys ympäristöjen määrästä ja merkityksestä maantie- ja rataverkoilla”. Selvitys käynnistyi 2017 ja on juuri valmistu-

massa, julkaistaan Liikenneviraston Tutkimuksia ja selvityksiä -sarjassa. Valtion tieverkkoa Suomessa on 78 000 kilometriä ja rataverkkoa 5 926 km. Selvitystä tehtiin paikkatietopohjaisin analyysien. Ensimmäisistä haetaan paahdeympäristöjä korvaavia elinympäristötyyppejä. Tieverkkoa rajattiin vain päätieverkkoon. Rataverkko käytiin läpi kokonaisuudessaan. Tarkastelu on valtakunnallinen, mutta tulokset tulkitaan maakunnittain. Ensimmäisistä tehtiin pienet pilotit ja menetelmät testattiin. Esiselvitys julkaistiin 2017 (Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 8/2017).

Maantieverkon tuloksia: paahdeympäristöiksi soveltuvia kohteita löytyi 386 kpl, yhteispituus n. 66 km. Maaleikkaukset korvaavat harjumetsien paahderinteitä elinympäristöinä varsinkin harjuilla (Salpausselkä). Leikkausluiskilla on puuston raivaustarvetta n. 11 km:lla.

Rataverkon tuloksia: löytyi 9 240 kpl paahdeympäristöiksi soveltuvaa kohdetta, kokonaispinta-ala 1 171 ha. Keskeisimmät kohteet sijoittuvat ensimmäisen Salpausselän yhteyteen sekä Lahden ja Mikkelin väliselle rataosuudelle.

Liikennevirasto > Ympäristö <https://www.liikennevirasto.fi/ymparisto>

Aineistot <https://www.liikennevirasto.fi/aineistot> mm. julkaisut.

Keskustelu

- SLL, Veistola: Kiitteli Liikennevirastoa hyvästä työstä, josta on lisäarvoa. Onko mietitty tai kokeiltu mahdollisia materiaaleja, jotka voisivat esim. hylkiä vieraslajeja? Säämänen: Vieraslajit ovat hankala asia, on hankala tehdä kohteenmukaista niittoa, jossa esim. vain lupiini niitettäisiin; terää ei voida nostaa ketokasvien kohdalla.

- Rakennusteollisuus, Vuorinen: Kiitteli Pikku-Parlamentissa järjestettyä bd-iltapäivää jossa oli läsnä mm. Rudus ja luonnonsuojeluväkeä. Ehdotti, että pientareilla voisi kokeilla tai suunnitella karkeaa kasvualustaa. Hän mainitsi myös maa-ainesten ottoalueiden ja soraomonttujen hankkeet, joissa on tehty paahdeympäristöjä ja joita on hyödynnetty lajien siirroissa ja pelastamisessa esim. maarakennustöiden alta, esim. ekosysteemihotellit.

- YM, Niiranen: onko ollut keskustelua harkinnanvaraisen YVA:n käytöstä? On, mutta ei laajempaa keskustelua.

6. Suomen uhanalaisten kasvien *ex situ* -suojelu (ESCAPE-hanke) – kasvitieteen yksikön johtaja Marko Hyvärinen, LUOMUS

Kasvitieteilijöitä alkoi askarruttaa 2000-luvun alussa luonnonkasvien *ex situ* -suojelu. Vuonna 2002 CBD COP (Decision VI/9) hyväksyi kansainvälisen kasvistonsuojelustrategian, jonka mukaisesti vuoteen 2010 mennessä 60 % uhanalaisista kasvilajeista tuli saada *ex situ* -suojelun piiriin ja 10 % niistä myös luontoonpalauttamis- ja ennallistamisohjelmiin. Uudistetussa strategiassa vastaavat tavoitteet nostettiin 75 % ja 20 % vuoteen 2020 mennessä.

EU:n Vaccia-projekti 2009–2011 (Life+ -projekti) tutki, miten voidaan sopeutua ilmastonmuutokseen.

<http://www.syke.fi/fi->

[FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Luonnon_tarjoamien_palveluiden_haavoittuvuusarviointi_ja_sopeutuminen_muuttuvaan_ilmastoon_VACCIA](http://www.syke.fi/fi-)

Osana VACCIA-projektia tarkasteltiin Suomen uhanalaisten kasvilajien *ex situ* -suojelun laajuutta. Tämän vuosituhaten alussa tarkastellusta 314:sta taksonista (uhanalaiset, habitaattidirektiivissä mainitut, lailla suojellut ja ns. kansalliset vastuulajit) vain 18 % oli jonkinasteisen *ex situ* -suojelun piirissä.

Projektin tuloksena saatiin myös kansallinen uhanalaisten kasvilajien *ex-situ* -suojelustrategia ja toimenpideohjelma. (<http://www.syke.fi/download/noname/%7B43514C73-E61F-43F9-B5B3-FBFA3DA1BA91%7D/44692>), joka toimi ESCAPE-hankkeen lähtökohtana. ESCAPE oli 5-vuotinen ohjelma, joka päättyi 2017 lopulla. Pieni ja kompakti hanke, jossa mukana SYKE, LUOMUS, Metsähallitus ja Oulun yliopisto. Tavoite oli suojeluasteen nosto: 62 taksonia oli, ja tarkoitus oli kaksinkertaistaa ja lopulta saavuttaa projektin jälkeen 200 taksonin suojelutaso. Kaikki projektin tavoitteet on saavutettu ja tällä hetkellä 175 taksonia on *ex situ* -suojelun piirissä. Lajit valittiin uhanalaisuuden mukaan. Siementen keruussa nyrkkisääntö on, että kerätään siemeniä vähintään 3 populaatiosta. Ongelma on, että erittäin uhanalaisilla lajeilla ei ole välttämättä kuin yksi populaatio. Tavoitteena oli myös elävien kokoelmien uudelleen arviointi. Hankkeessa perustettiin siemenpankin Helsinkiin, joka sijaitsee nyt Kaisaniemessä ja on osa LUOMUSin toimintaa ja siemenet ovat osa kansalliskokoelmaa. Hank-

keessa selvitetiin myös avustettua leviämistä ja luontoon palauttamista; molemmissa 3 lajilla. Tarkoituksena oli tutkia kuinka lainsäädäntö ja lupakäytännöt toimivat. Tavoitteena oli myös tietoisuuden lisääminen *ex-situ* -suojelusta. Projektin johtaja oli Marko Hyvärinen ja Sanna Laaka-Lindberg oli projektikoordinaattori.

<https://www.luomus.fi/fi/escape-suomen-luonnonvaraisten-kasvien-etasuojeluhanke>

Etäsuojelijan opas <http://hdl.handle.net/10138/228366>

ESCAPE:n opetuksia: soveltuu lähinnä ammattilaisille. Alueelliset hankkeet ovat helpompia kuin euroopanlaajuiset, koska pienemmät hankkeet ovat ratkaistavissa pienillä resursseilla. *Ex situ* - ja *in-situ* -suojaus eivät ole Suomessa ristiriidassa, *ex-situ* -suojeluhankkeet ovat alkaneet usein *in-situ* -suojelun lähtökohdista. Yhteistyöverkosto on tärkeä. Lainsäädäntö on jäljessä, eikä vielä tunnista *ex situ* -suojausta. Jatkossa tehdään yhteistyötä myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa. On myös arktista yhteistyötä, mm. Interreg-hanke, sekä yhteistyötä Itämeren alueen kasvitieteellisten puutarhojen kesken.

Kiitokset rahoittajille: YM ja EU:n komissio.

Keskustelu

- Veistola, SLL: totesi, ettei kukaan vaan saa mennä istuttamaan mitään vaan minne vaan. Hän mainitsi Rewilding Europe -verkoston <https://www.rewildingeurope.com/>.

- Niemivuo-Lahti, MMM: tiedusteli avustettuun leviämiseen liittyen, kuinka paljon sitä jo nykypäivänä tehdään, ja onko olemassa siihen ja siinä onnistumisiin liittyvää seuranta-aikaa. Hyvärisen mukaan siirtoja jo tehdään, esim. USA:ssa siirtoistutuksia tehty. Tiedot avustetun leviämisen onnistumisesta vaatii pitkän seurannan, ja tähän liittyen on jo olemassa suunnitelma: ohjattua avustettua leviämistä voidaan kokeilla kasvitieteellisten puutarhojen välillä, jossa istutus ei siis tapahdu luontoon, vain puutarhoihin. (on innoissaan siirrelty!)

- Schulman, LUOMUS: samaan aikaan on rinnalla tutkimushanke avustetusta leviämisestä: miten se tulee määritellä ja mitä kaikkea tulisi ottaa huomioon. Pitäisi olla tiukasti määritelty, kuten ilmastonmuutoksen mukainen siirtely. Luontoon palauttaminen on eri asia. Avustettu leviäminen perustuu siihen, mihin lajin pitäisi luontaisesti siirtyä ilmaston muuttuessa, mutta se ei ehdi tai pysty ilman apua. 50 vuoden aikana pitäisi siirtää paljon lajeja, jotka eivät itse pysty siirtymään, eli olisi edistettävä luontaista siirtymistä.

- Weissenberg, YM: kasvistonsuojelustrategiasta saa vapaaehtoisesti raportoida 6. maaraaportissa. Marina ehdottaa että raportoidaan Suomen menestyksellisistä hankkeista. Norja on nyt Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaa ja nostaa asian esille. Marina totesi myös, että PMN:n TEG-työryhmälle (Maaekosysteemit) voi tehdä hankerahoitushakemuksia

<http://www.norden.org/fi/pohjoismaiden-ministerineuvosto/ministerineuvostot/ymparistoe-ja-ilmastoasiain-ministerineuvosto-mr-mk/laitokset-yhteistyoeelimet-ja-tyoeryhmaet/tyoeryhmaet/maaekosysteemien-tyoeryhmae-teg/tukea-maaekosysteemien-tyoeryhmaeltae>

7. Kestävä kehitys ja Agenda 2030 luonnon monimuotoisuusnäkökulmasta, 2018 YK:n painopisteenä – kansainvälisten asioiden neuvos Annika Lindblom, YM

<https://www.cbd.int/development/doc/biodiversity-2030-agenda-technical-note-en.pdf>

Annika kertoi miten High-level Political Forum on Sustainable Development (HLPF) liittyy luonnon monimuotoisuus -teemaan. Foorumin kokous pidetään 9.–18.7. 2018 YK:n päämajassa New Yorkissa. Foorumin teema on ”Transformation towards sustainable and resilient societies”. (kts. esitys)

Kestävän kehityksen globaali toimintaohjelma Agenda 2030 ja siihen sisältyvät kestävän kehityksen tavoitteet (SDGs) hyväksyttiin 2015. Tavoitteiden toimeenpanoa seurataan ja arvioidaan globaalisti jäsenvaltiovetoisessa korkean tason poliittisessa foorumissa, eli HLPF:ssä. Foorumi on kokoontunut vuosina 2016 ja 2017. Suomi raportoi HLPF:lle vuonna 2016, ja seuraavan kerran vuonna 2020. Tänä vuonna ministeri Tiilikainen osallistuu kuitenkin foorumiin Suomen delegaation johtajana. Suomi käyttää foorumissa kansallisia puheenvuoroja tärkeiksi katsomistaan teemoista sekä järjestää muutamia oheistapahtumia. Tänä vuonna 48 maan raportointia esittävät vapaaehtoisia arviointeja (Voluntary National Reviews) siitä kuinka on edistytty. Suomen koordinaatio on ulkoministeriössä.

Foorumissa on tänä vuonna 5 kestävän kehityksen tavoitetta erityistarkastelussa: 6, 7, 11, 12, 15.

Tavoite 6. Varmistaa veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio kaikille.

Tavoite 7. Varmistaa edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille.

Tavoite 11. Taata turvalliset ja kestävät kaupungit sekä asuinyhdyskunnat.

Tavoite 12. Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.

Tavoite 15. Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävä käyttöä; edistää metsien kestävä käyttöä; taistella aavikoitumista vastaan; pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

Tavoitteet: <http://www.ykliitto.fi/yk70v/yk/kehitys/post-2015>

Suomi on suunnitellut järjestävänsä korkean tason viikolla oheistapahtuman Arktisesta ympäristöstä, joka liittyy Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuteen. Tapahtumaa valmistellaan UM:ssä ja sen sisältö on määrä kytkeä HLPF:n viiteen erityistarkastelussa olevaan tavoitteeseen.

Kokoukseen valmistautuminen kansainvälisesti: Valmitelokokouksia järjestetään kunkin erityisteeman tiimoilta. Valmisteluun liittyy myös YK:n alueellisia kokouksia, joihin osallistuu myös suomalaisia asiantuntijoita. Kunkin kokouksen tausta materiaalit tulevat tänne

<https://sustainabledevelopment.un.org/hlpf/2018>

Lisäksi on esim. Business Forum, viimeksi esim. mukana 1 200 yritystä, sekä Local & Regional Forum, joka on tarkoitettu kaupungeille ja kunnille.

Suomen viralliset puheenvuorot koordinoidaan UM:n kautta, mutta asiantuntijoiden panosta tarvitaan erityisesti erityistaamoja koskevien puheenvuorojen valmistelun osalta. Jos halutaan järjestää omia oheistapahtumia HLPF:n aikaan, niistä tulisi olla mahdollisimman pian yhteydessä joko Annikaan tai UM:öön (Kaarina Airas). Lähtökohtana on, että oheistapahtumien valmistelu ja järjestäminen hoidetaan ko. asiantuntijan toimesta ja se edellyttää myös osallistumista itse HLPF:ään.

Vuoden 2017 HLPF-kokouksessa oli 7 teemaan käsittelyssä, 43 vapaaehtoista arviointia, 77 ministeriä, 2 458 osallistujaa, 147 oheistapahtumaa, 3 erityistapahtumaa ja 10 kurssia/workshoppia.

Keskustelu

Weissenberg: Marina on osallistunut keskusteluun HLPF-sisällöistä YM:n sisäisessä suunnittelussa. MMM aikoo osallistua alueellisen valmistelukokouksen (UNECE) metsäpaneeliin 1.3. Marina on kysynyt pohjoismaisilta kollegoilta mahdollisesta yhteistyöstä. FIBS:n business and biodiversity -työn esillenostaminen olisi arvokasta.

8. 6. maaraportti: tilannekatsaus ja raportin ensimmäisen osan (Suomen strategian tavoitteet vs. Aichi-tavoitteet) kirjausten käsittely – tutkija Ari-Pekka Auvinen, SYKE Oulu

Ari-Pekka oli estynyt kokouksesta, joten Marina ja Marja pitivät tilannekatsauksen missä mennään 6. maaraportin valmistelussa. Marja esitteli edellisen kokouksen (22.11.2017) pöytäkirjan pohjalta maaraportin 7 osiota, mitä kussakin osioissa pitää raportoida ja mitä oli edellisessä kokouksessa sovittu tehtäväksi.

Osio I. Kansallisen strategian tavoitteiden (20 kpl) esittely ja vertailu Aichi-tavoitteisiin. Taulukkoon 'aichi vs. suomi.docx' pyydettiin kommentteja.

Osio II. Kansalliset toimenpiteet, niiden vaikuttavuus sekä niihin liittyvät esteet ja tieteelliset ja tekniset tarpeet niiden saavuttamiseksi. Liikennevaloanalyysi tehtiin väliarviointia varten. Analyysi päivitetään, jonka lisäksi tarvittaisiin myös tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Raportoinnissa ei välttämättä tarvitse arvioida kaikkia toimenpiteitä, vaan voimme valita merkittävimmät ja niputtaa samankaltaisia toimenpiteitä. Kaikki 105 toimenpidettä pitää kuitenkin käydä läpi ja päivittää kansallisia tarpeita varten. Kukin organisaatio päivittää vastuullaan olevat toimenpiteet. Todettiin, että on kehitettävä tapa ilmoittaa ns. jatkuvien toimenpiteiden tila, joiden toteutumisella ei ole määräaikaa, ja joihin eivät liikennevalot sovellu.

<https://www.luonnontila.fi/toimintaohjelma/toimintaohjelma/yhteenvedo-toimenpiteista>
<https://www.biodiversity.fi/actionplan/action-plan/summary-of-actions>

”Liikennevalopienryhmä” kokoontui 27.11.2017, jolloin käytiin läpi osa toimenpiteistä. Seuraava pienryhmän kokous on sovittu 12.3.2018.

Osio III. Arvioidaan strategisten tavoitteiden (20 kpl) toteutuminen ja niiden vaikuttavuus. (Annettu 5-portainen asteikko)

Osio IV. Kansallisen panoksen arviointi kunkin Aichi-tavoitteen saavuttamisessa. Suomen tapauksessa pitkälti aiemman toistoa, sillä Suomen kansalliset tavoitteet eivät paljoa eroa Aichi-tavoitteista.

Osio V. Kansallinen panos Kasvinsuojelustrategian tavoitteiden saavuttamisessa (vapaaehtoinen raportoitava). Ehdotettiin, että kuitenkin raportoidaan saavutettuja tuloksia, kuten ex-situ-suojelussa.

Osio VI. Alkuperäiskansa-asiat raportoidaan (vapaaehtoinen raportoitava).

Osio VII. Maaprofiilissa raportoidaan biodiversiteetin tilasta Suomessa ja esitellään biodiversiteetti- ja ekossysteemipalvelu-indikaattorit.

Alapöytäkirjojen Cartagenan ja Nagoyan raportointien tulokset tulee integroida maaraportointiin.

Todettiin, että on aiheellista perustaa pienryhmä raportointia varten, joka sitten toimittaa materiaalia bd-työryhmälle ja esittelee raportoinnin edistymisestä. Lopullisen maaraportin hyväksyy bd-työryhmä.

Päätettiin, että sihteerit koostavat ohjeistuksen pyydettyjen tietojen toimittamiseksi. Tekstimassa, jota Titta Kauppinen koosti syksyllä YMössä eri lähteistä, editoidaan ja jaetaan sitten kommentoitavaksi työryhmälle. Kaikki tekstit, materiaalit, kommentit yms. liittyen 6. maaraporttiin, pyydetään aina lähettämään sekä Auviselle, Weissenbergille että Pylvänäiselle.

9. Muut asiat

Ulkoministeriön ympäristöalan neuvonantaja ja työryhmän jäsen Matti Nummelin jää eläkkeelle 1.3.2018 lähtien.

10. Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtaja Ari Niiranen päätti kokouksen kello 11.25.

Seuraava kokoukset

- tiistai 10.4.2018 kello 9.00–11.30, Sonck-Sali, Etelä-Esplanadi 16
- torstai 14.6.2018 kello 13.00–15.00, YM, kokoushuone Lohi
- tiistai 11.9.2018 tapaaminen Eduskunnan ympäristövaliokunnan kanssa, sekä jäsenet että varajäsenet kutsutaan

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

Puheenjohtaja

Ari Niiranen, ympäristöministeriö

Sihteerit

Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.